

לישראל	ההגנה	צבא
צה"ל	דובר	חטיבת
ציבור	קשרי	ענף
הציבור	פניות	מדור
03-5695757/1657		טל':
03-5693971		פקס:
17904	-	שו
התשע"ג	באב	ד'
2013	ביולי	11

לכבוד

עו"ד דוד אייזקסון

א.ג.נ,

הנדון: פנייתך לדובר צה"ל על פי חוק חופש המידע.

1. פנייתך התקבלה במדורנו, להלן תגובתנו לאחר בירור מול הגורמים הרלוונטיים.
2. ככלל, מוטלת חובת השירות הצבאי באורח שוויוני, על כלל המיועדים לשירות בטחון מכוח חוק שירות בטחון [נוסח משולב], התשמ"ו - 1986. יחד עם זאת, בבואן ליישם את חובת השירות הצבאי האמורה, מבקשות רשויות הצבא להקל עם מי שזיקתו למדינת ישראל והיכרותו עם אורחות חייה הינן מועטות והטלת החובה האמורה עליו עלולה לכפות עליו ניתוק ממרכזי חיי משפחתו. על כן, קובעות הנחיות הגיוס מדיניות מקלה, בנסיבות מסוימות, ביחס לגיוסם של מיועדים לשירות בטחון אשר העתיקו את מרכזי חייהם אל מחוץ לישראל, או נולדו מחוץ לישראל. כלל הנחיות אלו מעוגנות בפקודות הצבא, בחוראת קבע מתקני אכ"א מג 10-01 "הטיפול במלש"בים המתגוררים מחוץ לישראל", המצורפת למענה זה כנספח.
3. נשמח לעמוד לרשותך בעתיד,

בברכה,

מדור	פניות	הציבור
ענף	קשרי	ציבור
דובר		צה"ל

הוראות קבע אכ"א.

שם ההוראה - הטיפול במלש"בים המתגוררים מחוץ לישראל.

כללי

הגדרות

1. בהוראה זו תהיה למונחים הבאים המשמעות שבצידי:

- א. "חש"ב" חוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו - 1986 או כל חוק אשר יבוא במקומו.
- ב. "מלש"ב" מיועד לשירות ביטחון כהגדרתו בסעיף 1 לחש"ב.
- ג. "יוצא צבא" כהגדרתו בסעיף 1 לחש"ב.
- ד. "יליד תו"ל" אזרח ישראלי שנולד בתו"ל, אשר בעת לידתו היו הוריו - שניהם או אחד מהם - בעלי אזרחות ישראלית, ואשר מקום מושבו והקבוע ברציפות מיום לידתו הוא בתו"ל, ובלבד שהוריו לא התגוררו בישראל ממועד לידתו ועד להגיעו לגיל יוצא צבא (כהגדרתו של מונח זה לעיל). אזרח ישראלי כאמור, אשר הוריו התגרשו או נפרדו, ייחשב "יליד תו"ל" גם אם אחד מהוריו עבר להתגורר בישראל, ובלבד שההורה שבחזקתו נמצא המלש"ב המשיך להתגורר דרך קבע בתו"ל עד להגיעו של המלש"ב לגיל יוצא צבא.

- ה. "בן מהגרים" (1) כעונה להגדרת "בן מהגרים" ייחשב מלש"ב העונה לאחת ההגדרות הבאות:
- (א) אזרח ישראלי אשר היה תושב ישראל, ואשר עקר מישראל לחו"ל עם שני הוריו למטרות הגירה לפני הגיעו לגיל 16* (לפי הלוח הגרגוריאני), ובלבד שעד הגיעו לגיל 18 (לפי הלוח הגרגוריאני) היה מקום מושבו הקבוע במדינה בה מתגוררים הוריו.
- (ב) אזרח ישראלי העונה להגדרה המפורטת בפסקה (א) לעיל, אשר הוריו התגרשו או נפרדו ייחשב כ"בן מהגרים" גם אם:
- אחד מהוריו חזר להתגורר בישראל, או;
  - עקר עם אחד מהוריו שבחזקתו הוא נמצא לחו"ל, לאחר הפרידה בין ההורים, או;
  - הצטרף לאחד מהוריו המתגורר דרך קבע בחו"ל;
- ובלבד שמרכז חייו הוא עם אותו הורה המתגורר בחו"ל.
- (2) למרות האמור לעיל, לא ייחשב כעונה להגדרת "בן מהגרים" מלש"ב אשר הוריו - או אחד מהם שבחזקתו הוא נמצא, אם הוריו גרושים או פרודים - שבו להתגורר דרך קבע בישראל, למעט באחד מהמקרים הבאים:
- (א) במועד בו שבו הוריו של אותו מלש"ב להתגורר דרך קבע בישראל כאמור מלאו לו 21 שנים (לפי הלוח הגרגוריאני).
- (ב) במועד בו שבו הוריו של אותו מלש"ב להתגורר דרך קבע בישראל כאמור מלאו לו 18 שנים (לפי הלוח הגרגוריאני) - ובלבד שאותו מלש"ב עזב את ישראל עם הוריו למטרות מגורים, לפני שמלאו לו 13 שנים (לפי הלוח הגרגוריאני).
- ו. "בן שליחים" מלש"ב השוהה בחו"ל עם הוריו או עם אחד מהם, אשר לפחות אחד מהוריו עמם הוא שוהה מייצג בחו"ל גוף ישראלי כלשהו, ממשלתי, ציבורי, פרטי או אחר, או עובדים בגוף בינלאומי כלשהו מטעם גוף ישראלי כאמור.
- ז. "קונסוליה" כל נציגות דיפלומטית ישראלית בחו"ל אשר קיים בה מדור קונסולרי, לרבות שגרירות וצירות.
- ח. "קונסול" נציג דיפלומטי של מדינת ישראל בחו"ל וזמכתו כראש מדור קונסולרי, אשר הואצלה לו סמכותו של שר הביטחון לפי סעיף 36 לחש"ב.
- * האמור חל אך ורק על אזרח ישראלי שעזב את ישראל אחרי יום 1 מאי 1997. על אזרח ישראלי שעזב את ישראל לפני המועד האמור תחול ככלל ההוראה הקוז'מת, אשר לפיה הגיל הקובע לצורך ההכרה כ"בן מהגרים" הנו 15.

2. למען הסר ספק, מובהר כי הוראה זו כפופה לחש"ב ותפורש על פיו, ובכל מקום בו קיימת סתירה בין הוראה זו לחש"ב - ינהגו על פי חש"ב.

חובת התייצבות לרישום

3. כל מלש"ב, גבר או אישה, השוהה דרך קבע בחו"ל בכל מעמד שהוא, חייב להתייצב עם הגיעו לגיל 17 לפי חש"ב בקונסוליה הקרובה למקום מגוריו, לשם רישום כנדרש בחש"ב והסדרת מעמדו לפי חש"ב. אם שהה באותו זמן בישראל, יתייצב בלשכת הגיוס האזורית הקרובה למקום שהייתו בישראל. למען הסר ספק, מובהר כי המועד בו ייחשב מלש"ב כאמור כמי שהגיע לגיל 17 ייקבע לפי נוסחת חישוב הגילים שבסעיף 2 לחש"ב.

ילידי חו"ל ובני מהגרים

הזכרה בילידי חו"ל ובני מהגרים

4. מלש"ב המתגורר בחו"ל ומבקש להסדיר את מעמדו לפי חש"ב, ונמצא כי הוא עונה על הגדרת "יליד חו"ל" או על הגדרת "בן מהגרים" לפי הוראה זו, יוכר כ"יליד חו"ל" או כ"בן מהגרים", לפי העניין, וזאת עם קבלת אישור גורם מוסמך בצה"ל על כי הוא אכן עומד בהגדרת "יליד חו"ל" או "בן מהגרים" כאמור. מלש"ב שזוכר כ"יליד חו"ל" או כ"בן מהגרים" כאמור יישאר במעמד זה כל עוד הוא מקיים את תנאי המעמד כמפורט בהוראה זו, וכל עוד לא עבר להתגורר בישראל דרך קבע.
5. ראש מנהל הגיוס או סגנו מוסמכים לאשר הכרה במלש"ב כ"בן מהגרים" אף אם איננו עונה על הגדרת "בן מהגרים" לפי הוראה זו, וזאת כחריג ומטעמים ניוחדים.

דחיית התייצבות לשירות ביטחון

6. מלש"ב שהוכר כ"יליד חו"ל" או כ"בן מהגרים" יהיה זכאי לדחיית מועד התייצבותו לשירות ביטחון כל עוד הוא מקיים את תנאי המעמד כמפורט בהוראה זו.

7.

א. על מלש"ב שהוכר כ"יליד חו"ל" או כ"בן מהגרים" המבקש לדחות מועד התייצבותו לשירות ביטחון כאמור להתייצב בקונסוליה הקרובה למקום מגוריו, למלא טופס "בקשה לדחיית התייצבות לשירות ביטחון - אזרחים ישראלים השוהים בחו"ל" (טופס 7325) וכן "טופס לרישום ולבקשה אישית של מלש"ב (השוהה בחו"ל" (טופס 7202) ולחתום על הטפסים דלעיל בחתימתו האישית. המלש"ב ימלא את הטפסים האמורים בשלושה עותקים: עותק אחד יועבר למדור חו"ל במנהל הגיוס, עותק שני יישאר בידי המלש"ב, ועותק שלישי יתויק בקונסוליה.

ב. הטפסים דלעיל, כפי שמולאו על ידי המלש"ב, ייבחנו על ידי קונסול, ובאם ישתכנע הקונסול כי הפרטים שנמסרו על ידי המלש"ב על גבי הטפסים האמורים נכונים הם - יאשר הקונסול את דחיית התייצבותו של אותו מלש"ב לשירות ביטחון. אישור הקונסול כאמור יינתן על גבי טופס "החלטה ואישור על דחיית התייצבות לשירות ביטחון - אזרחים ישראלים השוהים בחו"ל" (טופס 7326).

ג. בכל מקרה בו יש לקונסול ספק כלשהו בדבר נכונות הפרטים שנמסרו על ידי המלש"ב בבקשתו, או בדבר התאמתו להגדרת "יליד חו"ל" או "בן מהגרים" לפי הוראה זו, או אם הוא סבור כי קיימות סיבות אחרות שבגינן לא ראוי או לא ניתן לאשר את דחיית

בלמים

התייצבותו של מלש"ב כאמור לשירות ביטחון, או במוקרה בו הקונסול אינו מוסמך להחליט בעניינו של אותו מלש"ב לפי כל דין, יעביר הקונסול העתק של בקשת המלש"ב, בצירוף המלצתו, למדור חו"ל במנהל הגיוס, לצורך קבלת החלטת ראש מנהל הגיוס או סגנו בבקשה.

ביקורים בארץ

8.

א. מלש"ב שהוכר כ"יליד חו"ל" או כ"בן מהגרים" יהיה זכאי לביקורים בישראל מבלי לאבד את מעמדו כאמור ומבלי שיחויב בשירות ביטחון לתקופות כדלקמן:

(1) ביקורים בישראל עד לתקופה מצטברת של 120 ימיים בכל שנה קלנדרית (קרי: מיום 1 ינואר ועד ליום 31 דצמבר).

(2) ביקור חד-פעמי בישראל לתקופה רצופה, אשר משכה בין 121 ימים ועד לשנה אחת (להלן: "שנת שהייה"). מלש"ב כאמור יוכל לנצל שנת שהייה אך ורק אם לא ביקר לפני כן בישראל במעמד כלשהו 60 ימים רצופים, ולאחריה לא יוכל לבקר בישראל במעמד כלשהו 60 ימים רצופים.

ב. ראש מנהל הגיוס או סגנו מוסמכים לאשר למלש"ב שהוכר כ"יליד חו"ל" או כ"בן מהגרים" ביקורים בישראל לתקופות החורגות מהתקופות המוגדרות בסעיף קטן א לעיל, וזאת כחריג ומטעמים מיוחדים.

ביטול מעמד

9.

א. מלש"ב שהוכר כ"יליד חו"ל" או כ"בן מהגרים" ועבר להתגורר דרך קבע בישראל או שמבקש לבטל את מעמדו או שנמצא כי הפר את תנאי מעמדו בכל דרך שהיא, יבוטל מעמדו כאמור, ובכלל זה תבוטל דחיית התייצבותו לשירות ביטחון, והוא יחויב בשירות ביטחון.

ב.

(1) על מלש"ב שהוכר כ"יליד חו"ל" ועבר להתגורר בישראל דרך קבע, כאמור בסעיף קטן (א) לעיל, יחולו ההוראות החלות על גיוס עולים חדשים (כפי שיחיו בתוקף במועד הגעתו לישראל כדי להתגורר בה דרך קבע).

(2) על מלש"ב שהוכר כ"בן מהגרים" ועבר להתגורר בישראל דרך קבע, כאמור בסעיף קטן א לעיל, יחולו ההוראות החלות על גיוס עולים חדשים כאמור רק אם במועד הגעתו לישראל מלאו לו 20 שנים (לפי הלוח הגרגוריאני), ואם עזב את ישראל עם הוריו למטרת הגירה לפני הגיעו לגיל 13 (לפי הלוח הגרגוריאני) - יחולו עליו ההוראות החלות על גיוס עולים חדשים כאמור, אם במועד הגעתו לישראל על מנת להתגורר בה דרך קבע מלאו לו 18 שנים (לפי הלוח הגרגוריאני).

ג. ביטול מעמדו של מלש"ב שהוכר כ"יליד חו"ל" או כ"בן מהגרים" לפי סעיף זה ייעשה באישור בכתב של ראש מנהל הגיוס או סגנו בלבד.

בלמים

10. מלש"ב שהוכר כ"יליד חו"ל" או כ"בן מהגרים" וחרג מתקופות הביקור המותרות לו, ללא ביצוע חובת שירות ביטחון כמפורט בסעיף 8 לעיל, ייחשב כמי שעבר להתגורר בישראל דרך קבע, ויחול עליו האמור בסעיף 9 לעיל.

לימודים תיכוניים בישראל

11.

א. מלש"ב שהוכר כ"יליד חו"ל" או כ"בן מהגרים" זכאי ללמוד חלק מלימודיו התיכוניים בישראל, מבלי שיאבד עקב כך את מעמדו ומבלי שיחויב עקב כך בחובת שירות ביטחון, ובלבד שיתקיימו התנאים הבאים:

(1) במהלך לימודיו התיכוניים בישראל ממשיכים הוריו של אותו מלש"ב להתגורר דרך קבע מחוץ לישראל.

(2) במקרה של מלש"ב שחוכר כ"בן מהגרים", יהיה אותו מלש"ב זכאי ללמוד חלק מלימודיו התיכוניים בישראל כאמור רק אם עזב את ישראל עם הוריו למטרות הגירה לפני שמלאו לו 13 שנים (לפי הלוח הגרגוריאני).

ב. לימודים תיכוניים בישראל, כאמור בסעיף קטן א לעיל, אפשריים באחד משני המסלולים הבאים:

(1) לימודי כיתות י' ו-י"א בלבד בישראל, ללא לימודי כיתה י"ב בישראל. מלש"ב כאמור, שבחר ללמוד לימודים תיכוניים בישראל במסלול זה, יחויב לעזוב את ישראל בסמוך לסיום לימודי כיתה י"א.

(2) לימודי כיתה י"ב בלבד בישראל, לאחר שביצע לימודי כיתות י' ו-י"א בחו"ל. עם סיום לימודי כיתה י"ב בישראל, יוכל מלש"ב כאמור להישאר בישראל ולבצע את חובת שירות הביטחון או לעזוב את ישראל ללא מימוש חובת שירות הביטחון ולהישאר במעמדו, לפי בחירתו. לא עזב מלש"ב כאמור את ישראל עד יום 1 בספטמבר בשנה בה סיים את לימודי כיתה י"ב, ייראה כמי שבחר להישאר בישראל ולממש את חובת שירות הביטחון.

ג. תקופות שהייה בישראל של מלש"ב, שהוכר כ"יליד חו"ל" או כ"בן מהגרים", לצורך לימודים תיכוניים כאמור ייחשבו כניצול שנת שהייה כמפורט בסעיף 8א(2) לעיל לכל דבר ועניין.

ד. על מלש"ב כאמור, שהחליט ללמוד חלק מלימודיו התיכוניים בישראל כמפורט בסעיף זה וסיים את לימודיו התיכוניים בישראל כמפורט לעיל, יחולו הוראות סעיף 9 לעיל בשינויים המחויבים.

ה. ראש מנהל הגיוס או סגנו מוסמכים לאשר למלש"ב שהוכר כ"יליד חו"ל" או כ"בן מהגרים" לימודים תיכוניים בישראל, שלא כמפורט בסעיף קטן ב לעיל, וזאת כחריג מטעמים מיוחדים.

.12

א. למרות האמור בסעיף 9 לעיל, ההוראות החלות על גיוס עולים חדשים לא יחולו על עניין פטור מועמדות לשירות ביטחון, אשר הוכרו כ"ילידות חו"ל" או כ"בנות מהגרים", ובמקומן יחולו ההוראות המפורטות בסעיפים קטנים ב ו-ג להלן, למעט במקרה של מועמדות לשירות ביטחון, שהוכרו כ"ילידות חו"ל" או כ"בנות מהגרים" אשר הן רופאות או רופאות שיניים במקצוען, עליהן יחולו ההנחיות החלות על גיוס עולים חדשים (כפי שיהיו בנוסף במועד הגעתן לישראל כדי להוגדר בה דרך קבע).

ב. מועמדת לשירות ביטחון שהוכרה כ"ילידת חו"ל" תהיה זכאית לפטור משירות ביטחון עם הגיעה לגיל 17 (לפי הלוח הגרגוריאני), ובלבד שעד לאותו מועד לא שהתה בישראל תקופות החורגות מתקופות הביקור המותרות לפי סעיף 8א(1) לעיל.

ג. מועמדת לשירות ביטחון שהוכרה כ"בת מהגרים" תהיה זכאית לפטור משירות הביטחון עם הגיעה לגיל 20 (לפי הלוח הגרגוריאני), ובלבד שעד לאותו מועד לא שהתה בישראל תקופות החורגות מתקופות הביקור המותרות לפי סעיף 8א(1) לעיל ולא ניצלה שנת שהייה כמפורט בסעיף 8א(2) לעיל. אם מלש"בית כאמור אמנם ניצלה שנת שהייה, תהיה זכאית לפטור משירות ביטחון כאמור עם הגיעה לגיל 22 (לפי הלוח הגרגוריאני).

.13

א. מועמדת לשירות ביטחון אשר הוכרה כ"בת מהגרים", ואשר מעמדה כ"בת מהגרים" בוטל באחת הדרכים המפורטות בהוראה זו, אם אינה זכאית לפטור משירות הביטחון לפי הוראות סעיף 12 לעיל או סעיפים 14 ו-15 להלן, תחויב בשירות ביטחון. משך השירות בו תחויב מועמדת לשירות ביטחון כאמור ייקבע בהתאם לגיל בו הייתה עת בוטל מעמדה כ"בת מהגרים", כדלקמן:

<u>משך השירות</u>	<u>גיל</u>
21 חודשים	עד 18 ועד בכלל
18 חודשים	20-19 ועד בכלל
12 חודשים	21 ואילך

ב. על מועמדת לשירות ביטחון אשר מעמדה כ"בת מהגרים" בוטל, והיא חייבת בשירות ביטחון בהתאם להוראות סעיף קטן א לעיל, יחולו כל ההוראות החלות על ביטול מעמד "בן מהגרים" לפי פקודה זו, בשינויים המחויבים.

14. מועמדת לשירות ביטחון שהוכרה כ"ילידת חו"ל" או כ"בת מהגרים" שהיא הרה, נשואה ו/או אם לילדים, ומבקשת לזכות בפטור משירות הביטחון לפי סעיף 39 לחש"ב, תוכל לזכות בפטור כאמור על סמך אישור מתאים, כפי שייקבע על ידי הרשויות המוסמכות בצה"ל לפי העניין, חתום על ידי קונסול, אשר יועבר למנהל הגיוס באמצעות הקונסוליה.

15. ההוראות החלות על פטור משירות ביטחון מטעמי דת, לפי סעיף 40 לחש"ב, ועל פטור משירות ביטחון מטעמי מצפון או מטעמים שבהווי משפחתי-דתי לפי סעיף 39 לחש"ב, יתולו על מועמדות לשירות ביטחון שהוכרו כ"לידות חו"ל" או כ"בוות מהגרים" ללא שינוי.

בני שליחים ומלש"בים שאינם עונים להגדרת "בן מהגרים"

16.

א. מלש"בים שעזבו את ישראל ושאינם עונים להגדרת "בן מהגרים" כמפורט בהוראה זו, וכן "בני שליחים" שהגדרתם בהוראה זו, אינם זכאים לדחיית התייצבותם לשירות ביטחון, ועם הגיעם לגיל יוצא צבא, יהיה עליהם לשוב לישראל לביצוע חובת שירות ביטחון החלה עליהם.

ב. למרות האמור לעיל, מלש"בים "בני שליחים" ומלש"בים שאינם עונים להגדרת "בן מהגרים" כאמור יוכלו להגיש באמצעות הקונסוליה הקרובה למקום מגוריהם בקשה לדחיית מועד התייצבותם לשירות ביטחון עד לסיום לימודיהם התיכוניים בחו"ל. לבקשה יצורף אישור לימודים מבית-הספר בו הם לומדים, מאומת בחתימת הקונסול. הסמכות לאשר דחיית מועד התייצבות למלש"בים "בני שליחים" או למלש"בים שאינם עונים להגדרת "בן מהגרים" על סמך בקשה כאמור נתונה לראש מנהל הגיוס ולסגנו בלבד.

ג. מלש"בים "בני שליחים" ומלש"בים שאינם עונים להגדרת "בן מהגרים" כאמור יוכלו להגיש באמצעות הקונסוליה הקרובה למקום מגוריהם בקשה לדחייה נוספת במועד התייצבותם לשירות ביטחון, לצורך לימודים בכיתה י"ג המקבילה לבגרויות בחו"ל. לבקשה יצורף אישור לימודים מבית-הספר אליו נרשם אותו מלש"ב, והקונסול יאשר בחתימתו על גבי אישור הלימודים כי בבית-ספר זה ניתן ללמוד לימודי כיתה י"ג, המקבילה לבגרויות, וכי הוא מוכר לצורך זה.

ד. למען חסר ספק, מובהר כי בכל מקרה נאסר על מלש"ב "בן שליחים" או מלש"ב שאינו עונה להגדרת "בן מהגרים" כאמור ללמוד לימודים על-ידי תוכניות בחו"ל, ולא תאושר למלש"ב כאמור דחיית מועד התייצבותו לשירות ביטחון לצורך ביצוע לימודים על-תיכוניים בחו"ל.

ה. למרות כל האמור לעיל, ראש מנהל הגיוס או סגנו יהיו מוסמכים לאשר את דחיית מועד התייצבותם של מלש"בים "בני שליחים" או מלש"בים, שאינם עונים להגדרת "בן מהגרים" כאמור, אף מעבר לאמור בסעיף זה ותוך חריגה מהוראותיו, וזאת מטעמים מיוחדים בלבד.

17. מלש"ב "בן שליחים", אשר הוריו החליטו עם תום שליחותם להישאר להתגורר בחו"ל, כמועד עזיבתו את ישראל עם הוריו למטרת הגירה לצורך ההכרה בו כ"בן מהגרים" יחשב מועד סיום השליחות של ההורה/ים ולא מועד עזיבת המלש"ב את ישראל.

18. למען חסר ספק, מובהר כי על מלש"בים אשר אינם זכאים להכרה כ"בני מהגרים" ועל "בני שליחים" אשר אינם ממלאים אחד חובותיהם לפי חש"ב, יחולו כל ההוראות החלות על השוהים בחו"ל שלא ברשות או על משתמטי הגיוס בחו"ל, לפי העניין, והטיפול בהם יעשה בהתאם להוראות החלות על האוכלוסיות האמורות.